

Aan
de gemeenteraad

Datum 16 april 2024
Zaaknummer 2024-0038585
Betreft Samenwerken aan dossier Chemours/PFAS

Vergadering van
Portefeuillehouder: Tanja de Jonge
Begrotingsprogramma Groen, Duurzaam en Ruimtelijk Dordrecht
Kernteam/Opgave: Stad - Milieu en Energie
Auteur: Nanette van Ameijde-Poortman
E-mail: n.van.ameijde-poortman@dordrecht.nl
Verantwoordelijke: Duco Hoogland
Openbaar: Ja

Raadsinformatiebrief

Hoe zijn de bevoegdheden rond dit onderwerp verdeeld?

Het college heeft toegezegd de raad te informeren over ontwikkelingen in het dossier Chemours.

Wat is de aanleiding om deze informatie kenbaar te maken?

Al een aantal jaren werken de gemeenten Molenlanden, Dordrecht, Papendrecht en Sliedrecht samen op het dossier Chemours/PFAS, samen met veel andere partners. De start van de samenwerking was de voorbereiding op de gezamenlijke (civielrechtelijke) aansprakelijkstelling van Chemours. Na de tussenuitspraak van de rechtbank op 27 september 2023 is het dossier in een nieuwe en intensievere fase gekomen. Nu Chemours verantwoordelijk wordt gesteld voor het opruimen van de vervuiling zal de aandacht vooral uitgaan naar hoe en wanneer dat wordt aangepakt. De samenwerking gaat echter verder dan dat; ook communicatie, informatie, onderzoek en bestuurlijk overleg op vele niveaus worden gezamenlijk opgepakt.

Niet alleen de gemeenten maken zich sterk in dit dossier. Dat geldt in dezelfde mate ook voor de gemeenschappelijke regelingen in onze regio, de provincie, de waterschappen, de drinkwaterbedrijven, het rijk, onderzoeksinstituten en nog vele anderen.

Nu het dossier een vlucht heeft genomen is in het dossier een schaa sprong ontstaan. Meer concreet bestaat de aanleiding om de aanpak van en inzet op het dossier Chemours/PFAS te verstevigen - in samenwerking met alle professionele partners - onder andere uit de volgende punten:

- Er is nog onvoldoende zicht op de gezondheidseffecten, denk daarbij ook aan PFAS in het lichaam en de voedselketen.
- Behoeft e aan eenduidige/integrale aanpak en eenduidige communicatie naar en met inwoners is groot.
- We hebben onderzoeksvragen waarvoor meerdere partijen nodig zijn.
- Verontreiniging bodem en water heeft gevolgen voor ruimtelijke plannen/projecten, dus gezamenlijk (gedragen) beleid is wenselijk.
- Het dossier heeft niet alleen in de regio de aandacht, maar ook landelijk en internationaal de aandacht. Diverse actiegroepen, wetenschappers en media zijn actief.
- Er is behoefte aan het aanhaken van en samenwerking met andere gemeenten in de regio (buiten de vier).

Door middel van deze brief informeren wij u in grote lijnen wat de versteviging van de aanpak betekent.

Wat is de te delen informatie?

Doelstelling en beoogde resultaten samenwerking

We werken als vier gemeenten samen op het dossier Chemours/PFAS. Het overkoepelende doel is als volgt:

Een gezonde en veilige leefomgeving voor onze inwoners. Daarnaast is het van belang dat onze inwoners kunnen rekenen op de inzet van hún gemeente als het gaat om de belangen van de inwoners.

Op korte en (middel)lange termijn willen we gezamenlijk - met de overige samenwerkingspartners - de volgende resultaten bereiken:

- Op plaatsen waar PFAS schade heeft aangericht, moet dit worden opgeruimd. Dit geldt ook voor andere schadelijke stoffen, afkomstig van Chemours, die mogelijk door nader onderzoek aan het licht komen.
- Indien niet kan worden opgeruimd, dan willen we een schadeloosstelling voor de eigen gronden en watergangen van de gemeenten en een handelingsperspectief voor onze inwoners en ondernemers.
- We willen zo snel als mogelijk "nul-uit-de-pijp".
- We houden het bedrijf en de vergunning scherp in de gaten.
- We zijn alert op de afspraken die met Chemours zijn gemaakt op het functioneren en behouden van het grondwaterbeheersysteem op de locatie zelf.
- We voeren een lobby om het gebruik van PFAS te verbieden, landelijk, Europees en mondiaal.
- We willen zicht hebben op de gezondheidseffecten, op korte en lange termijn. Vandaar uit vinden we een handelingsperspectief voor onze inwoners belangrijk.
- Adequate communicatie met en informatie aan inwoners.

Communicatie en informatievoorziening

Een belangrijk onderdeel van de intensievere samenwerking zijn communicatie en informatie. Het ingezette communicatietraject is gericht op een adequate informatievoorziening aan inwoners in de breedste zin van het woord en op de toegankelijkheid van informatie over Chemours en PFAS.

Daartoe organiseren wij op structurele wijze de informatievoorziening naar onze inwoners, in onze eigen vier gemeenten maar ook breder. Want die behoefte is er op alle (bestuurlijke) niveaus en bij veel samenwerkingspartners. Dit doen we op een toegankelijke manier, zowel digitaal als fysiek. Naast de websites van gemeenten en samenwerkingspartners, lanceren we begin april een website PFAS Zuid-Holland Zuid (zie <https://www.pfasinfo.nl/>) en iets later een bijbehorende app. Deze worden up-to-date gehouden en eenduidig en begrijpelijk gevuld. Daarvoor maken we één digitaal platform voor alle samenwerkingspartners. Ook houden wij informatiemarkten. De Publieksdiensten/teams van de gemeenten hebben een eenduidig script, zodat bij telefonische vragen inwoners direct antwoord krijgen. Verder maken de vier betrokken gemeenten actief en reactief persberichten (waar nodig) en zijn zij toegankelijk voor de media via de communicatieadviseur/woordvoerder van de portefeuillehouders Chemours/PFAS.

Op deze manier geven de gemeenten samen met hun samenwerkingspartners, waaronder bijvoorbeeld de omgevingsdienst en de GGD, de komende tijd concreet invulling aan de intensieve samenwerking, die het dossier Chemours/PFAS vraagt.

Financiering

De verstevigde aanpak vergt meer menskracht in alle vier de gemeenten. Voor een deel wordt dit betaald uit de daartoe bestemde Specifieke Uitkering van het rijk voor buitenproportionele uitgaven PFAS (looptijd 2021-2023, effectief tot met september 2024) en voor een deel uit de eigen middelen van de vier gemeenten, voor zover de aan te vragen nieuwe SPUK (2024-2030) daar niet in gaat voorzien. Wij doen hiervoor een voorstel bij de Perspectiefnota.

Hoe verder na deze raadsinformatiebrief?

Wij informeren onze samenwerkingspartners over de gezamenlijke aanpak.

Welke kosten zijn verbonden aan het proces?

Voor een deel uit de daartoe bestemde Specifieke Uitkering van het rijk voor buitenproportionele uitgaven PFAS (looptijd 2021-2023, effectief tot met september 2024) en voor een deel uit de eigen middelen van de vier gemeenten, voor zover de aan te vragen nieuwe SPUK (2024-2030) daar niet in gaat voorzien. Wij hebben hier een voorstel voor gedaan bij de Perspectiefnota.

Het college van Burgemeester en Wethouders

C.H.W.M. Post
secretaris

M.D. Burggraaf
locoburgemeester